

శ్రీరఘురామ! చారుతుల - సీతదళదామ శమక్షమాది శృం
గార గుణాభిరామ! త్రిజ - గన్నత శైర్య రమాలలామ దు
ర్వార కబంధ రాక్షస వి - రామ! జగజ్జన కల్మషార్థవో
త్తారకనామ! భద్రగిరి - దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: శ్రీ ఇక్ష్వాకు వంశమునగల రఘుమహారాజు పరంపరన జన్మించి, సొగసైన తులసీ దళములచే కూర్చబడిన దండను ధరించి, శాంతి, క్షమలనెడి ఇంపైన గుణములచే ప్రకాశించుచూ, ముల్లోకములందు పొగడదగిన పరాక్రమ లక్ష్మియే ఆభరణముగా గల్గి, వారింపనలవిగాని కబంధుడను రాక్షసుని వధించి, ప్రపంచమందలి గల మనుజుల యొక్క పాపములనెడి సముద్రములను దాటింపగలడని పేరు గల, దయకు సముద్రము వంటి రూపము దాల్చిన, భద్రాచలమనెడి కొండపైభాగమున నివాసముంటున్న, దశరథ మహారాజు కుమారుడైన రామా! నమస్కారము.

హలికునకున్ హలాగ్రమున వర్ణము సేకురు భంగి దప్పిచే
నలనుటఁ జెందువానికి నురాసగలో జల మబ్బినట్లు దు
ర్మలిన మనోవికారియగు మర్త్యుని నన్నొండగూర్చి నీవయిన్
దలఁపు ఘటింపఁజేసితివి దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రైతునకు నాగేటి చివర భోగమున హఠాత్తుగా ధనము లభించినట్లుగా, మఱియు దప్పికతో బాధపడువానికి గంగానదీ జల మబ్బినయట్లును, మఱియు చెడు బుద్ధిగల నన్ను చక్కజేసి, నా బుద్ధిని నీపై తలపు కలిగించునట్లు చేసినచో ధన్యుడనయ్యెదను దయాంతరంగుండవగు భద్రాద్రి రామా! నీకు నమస్కారము.

కొండకతర్క వాదమును - గుద్దలిచేఁ బరతత్త్వభూస్థలిన్
రంజిలఁద్రవ్వి కనొగనని రామనిదానము నేఁడుభక్తిరా సి
ద్ధాంజన మందు హస్తగత మయ్యె భళీః యనంగ మదీయహృ
త్కంటక దైత్యనిర్మళన దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: సంకోచింపక తర్కవాదములను చేయుచూ, భూమిని గుద్దలితో తవ్విననూ కన్పించని నిధియనెడి రాముని, ఎప్పుడు భక్తియనెడి సిద్ధాంజనమగు కాటుకయందు నీ దర్శనము లభించుచున్నట్లుగా, ఇకమీద భక్తిచే నా హృదయ కమలమునందు నివసింపుము కరుణా సముద్రుడవగు భద్రాద్రి రామా! నీకు నమస్కారము.

మామశ పాతక వజ్రము మాన్యగణ్యము చిత్రగుప్తులే
 మేమని వ్రాతురో శమనుడేమి విధించునో కాలకింకర
 స్తోమ మొనర్చుటేమొ వినఁ చోప్పడదింతకమున్నె తీనచిం
 తామణి యెట్లుగా చెదవో దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రామా! నా పాపములు పోవుటకు మార్గాలు చాలా కలవు. చిత్రగుప్తుడేమి వ్రాయునో? యముడేమి విధించునో, కాలకింకరు లేమి చేయునో, దీక్షతో కూడిన నీవు దీనులను ఆపత్సముద్రములందు పడిన వారినేల రక్షించెదవో తెలియుట లేదు. భద్రాద్రి రామా! నా కష్టములు తొలగించుటే నా విన్నపము.

నూరిజనుల్ దయాపరులు సూపుతవాదు లలుబ్ధమానవుల్
 వేరవతివ్రతాంగనలు విప్రులు గోవులు వేదముల్ మహా
 భారముఁదాల్చుగా జనులు పావనమైన పరోపకార స
 త్కార మెఱుంగలే రకట దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రామా! పండితులు, దయగలవారు, సత్యాచారపరులు, ఉదార స్వభావులు, పతివ్రతలు, బ్రాహ్మణులు, గోవులు, వేదములు మున్నగు విశిష్ట జన్ములు భూభారము వమించుచుండ, జనులు పరోపకారము భూభార గైరవము లెఱుంగక సంచరించుచున్నారు రామా! ఏమని చెప్పను నాయందు దయ యుంచి నన్ను రక్షింపుము.

చిరతర భక్తినొకకతులసీదళ మర్పణ చేయుఁవాడా భే
 చరగరుడోరగ ప్రముఖ సంఘములో వెలుఁగన్ సదాభవత్
 నురుచిర ధీంత పాదముల బూజునొనర్చిన వారికెల్లఁద
 త్పర మరచేతిధాత్రిగద దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రామా! సదా మీకు భక్తితో నొక్క తులసీదళమును సమర్పించిన వడు గరుడోరగ సమూహముతో ప్రకాశించును కదా! అటులనే మీ పాదారవిందములను పూజించడానికి అరచేతియందు ఉసిరికాయవలె మోక్షము లభించునట గదా! అటులనే నీ పాదారవిందములను పూజించుచున్న మీకు మోక్షపదమివ్వ కోరుచున్నాము. వెంటనే దయచేయుడు రామా! నమస్కారము.

పాపములొందువేళ రణపన్నగ భూత భయజ్వరాదులన్
దాపద నొందువేళ భద్రతాగ్రజ మిమ్ము భజించువారికిన్
బ్రావుగ నీవుచదమ్ముడిరు పక్కియలన్ జనితద్వి త్రి సం
తాపము మాన్ని కాతురట దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రామా! పాపములు పొందునపుడును, యుద్ధము, సర్ప భయము, భూత బాధలు, శరీరము నందు రోగాదులు మున్నగు ఆపదలు కల్గిన వెంటనే, నిన్ను కొలుచు వారికి సహాయము చేయుటకై నీకు, తమ్ములైన లక్ష్మణ, భరతులను ఇరు ప్రక్కల పెట్టుకొని సన్నిధికొచ్చి రక్షించెదవని లొకులు పుకుచున్నారు. కాబట్టి ఆపదలలోయున్న నన్ను రక్షింపుము భద్రాద్రి రామా! నమస్కారము.

తరువులు పూచికాయలగు దక్కు సుమంబులు పూజగాభవ
చ్చరణము పోకిదాసులకు సారములో ధనధాన్యరాశులై
కరిభట ఘోటకాంబర నకాయములై విరజాన నము
త్తరణ మొనర్చుఁజిత్రమిది దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: చెట్లుపూచి కాయలగును. ఆ పువ్వులను నీ పాదారవిందముల వద్దకు తెచ్చినచో ధనధాన్యములు కలుగును. మరియు చదురంగ బలములేర్పడి విరజానదిని కూడా దాటింపజేయును గదా! అట్లే సంసార రూపమగు విరజానదిని నన్నుకూడా దాటింపుము రామా!

వట్టితి పట్టరార్యగురు పాదములమ్యెయి నూర్ణ్యపుండ్రముల్
ఎట్టితి మంత్రరాజా మొడిఁబెట్టితి వయ్యమకింకరాలికిం
గట్టితి బొమ్మమీచరణ కంజములందు దలంపు పెట్టిబో
దట్టితిఁభావ పుంజముల దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: భట్టరార్యులను గురువుల పాదములను బట్టి, నీ చిహ్నమగు నామమును నొసట ధరించితిని. రామనామ మంత్రమును సాధించితిని. యమభటులనై బొమ్మంటిని. నీ పాదములపై తలపు పెట్టి పాపములను పోగొట్టుకొంటిని. ఇంతకంటే నేనేమియునూ చేయలేదు. రామా! రక్షింపుము.

పండిత రక్షకుం డఖిల పాపవిమోచనుడబ్బనంభవా
ఖండలపూజితుండు దశ కంఠవిలుంతన చండకాండకో
దండకళా ప్రవీణుండను తాపక కీర్తి వధూటికిత్తుంటూ
దండలు గాంగ నా కవిత దాశరథీ కరుణావయోనిధీ!

భావము: కరుణా సముద్రుడవగు ఓ రామా! నీవు పండిత రక్షణము చేయుచూ, సర్వపాపములను ఉపశమింపుచూ, బ్రహ్మాదులచే పూజింపబడుచూ, దశకంఠుని యొక్క తలలను దునుమునట్టి, వాడియైన బాణములను వేయగల ధనుర్విద్యాపారంగుడవై విరాజిల్లుచున్నావు. అందుచే పడతికి పూదండలంకరించునట్లుగా నీ కీర్తికి నా కవిత్వమును అలంకరింపుచున్నాను. గ్రహించి నన్ను అనుగ్రహింపుము.

అంచితమూననీదు కరుణామృత సారము నాధుపైని బ్రో
క్షించిన జాలదాన నిరసించెదనాదురితంబు లెల్ల పా
లించెద వైరివర్గ మెడ లించెదఁ గోర్కెలనీదు బంటనై ద
లంచెద గాలకికంఠుల దాశరథీ కరుణావయోనిధీ!

భావము: రామా! ఒప్పిదమైన నీ దయామృతసారమును నామీద చల్లిన చాలును. దాని ప్రభావముచే నా పాపములను దూలించి, అంతశ్చత్రువులు అయిన ఇంద్రియములను చిక్కపట్టి, రాగ ద్వేషములను వదలి, నీదాసుడనై యమకింకరులు వచ్చినేని కొట్టి తరిమెదను దయా సముద్రుడవగు నో రామా! నీకు నా నమస్కారము.

అల్లన లింగమంత్రి సుతుండత్రిజ గోత్రజుడాది శాఖ కం
చెర్లకులోద్భవుండనఁబ్రసిద్ధుండనై భవదంకితంబుగా
నెల్లకవుల్ మతింప రచియించితి గోపకవీంద్రుడనన్ జగ
త్సల్లభ నీకు దాసుండన దాశరథీ కరుణావయోనిధీ!

భావము: లింగన మంత్రి పుత్రుడను. ఆత్రేయస గోత్రజుడను. ఋక్యాఖవాడను. కంచర్ల వంశీయుడను. నీ భక్తుడనైన గోపకవీంద్రుడను వాడను కవులందరు పొగడగ నా శతకమును నీకు అర్పణము చేయుచుంటిని. గైకొని రక్షింపుము. రామా! నమస్కారము.

జలనిధులేడు నొక్క మొగిఁ జక్కికిఁదెచ్చెశరంబు ఊతినిం
వలరంగ జేవినా దాబ్బవరాగము, నీ చరిత్రమున్
జలజభనాది నిర్జనులు నన్నుతి సేయఁగ లేరు గావునన్
దలఁప నగణ్యమయ్య! యది? దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: రామా! నీ బాణము సప్త సముద్రముల నొక్కటిగా చేయును. నీ పాద పద్మముల తేజస్సు ఊతిని స్త్రీగా చేసెను. ఇలాంటి నీ చరితము బ్రహ్మాంధుకైననూ పొగడ శక్యము గాదు. దానిని లెక్కింప అసాధ్యము. కరుణాభిరామా! నమస్కారము.

అవనిజకన్ను దోయి తొగలందు వెలింగెడు సోమ, జానకీ
కువలయనేత్రి గబ్బిచను కొలనుండు ఘనంబు మైథిలీ
నవనవ యౌవనంబను వనంబునకున్ మదదంతివీవెకా
దవిలి భజింతు నెల్లవడు దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ!

భావము: నీ ధర్మపత్నియగు సీతాదేవి యొక్క కన్నుల జంటయనెడి కలువులందు ప్రకాశించెడి చంద్రుడవు. మఱియు కల్దల వంటి కన్నులు గల జానకీదేవి యొక్క ఉబ్బిన స్తనములనెడి కొండల యందున్నట్టి మేఘుడవు మరియు సీతాదేవి యొక్క యౌవనమనెడి వనంబునకు మదించిన ఏనుగులాంటి వాడవు. ఇన్ని లక్షణములతో ప్రకాశించుచున్న నిన్ను ఇష్టముతో గొల్చుచున్నాను. భద్రాద్రి రామా! ఆదరించుము.